

PATVIRTINTA

Radviliškio rajono savivaldybės tarybos

2022 m. kovo 24 d. sprendimu Nr. T-695

**RADVILIŠKIO RAJONO VISUOMENĖS
SVEIKATOS STEBĖSENOS
2020 m. ATASKAITA**

Turinys

ĮVADAS.....	3
I. BENDROJI DALIS.....	4
Žymelė neapibrėžta. 1.1 Demografiniai pokyčiai	4
1.2 Pagrindinių stebėsenos rodiklių analizė ir interpretavimas („Šviesoforas“).....	7
II. SPECIALIOJI DALIS	12
2.1 ATRINKTŲ RODIKLIŲ DETALI ANALIZĖ IR INTERPRETAVIMAS.....	12
2.1.1 Sergamumas tuberkulioze	12
2.1.2 Mirtingumas transpoto įvykiuose.....	14
2.1.3 Socialinės pašalpos gavėjų skaičius	17
IŠVADOS.....	18
REKOMENDACIJOS	19

ĮVADAS

Visuomenės sveikatos stebėseną Radviliškio r. savivaldybėje vykdoma remiantis bendraisiais savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. V-488 „Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“. Pateikiami rodikliai atspindi kaip įgyvendinami Lietuvos sveikatos 2014–2025 m. strategijos tikslai ir jų uždaviniai.

Sveikatos strategijos strateginis tikslas – pasiekti, kad 2025 m. šalies gyventojai būtų sveikesni, pailgėtų jų gyvenimo trukmė, pagerėtų gyventojų sveikata ir sumažėtų sveikatos netolygumai.

Visuomenės sveikatos stebėsenos savivaldybėje tikslas – nuolat rinkti, analizuoti ir interpretuoti visuomenės sveikatą apibūdinančius rodiklius bei tinkamai informuoti savivaldybės politikus, siekiant efektyvaus valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) bei savarankiškų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo savivaldybės teritorijoje.

Savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitos tikslas – pateikti pagrindinius savivaldybės gyventojų sveikatą atspindinčius rodiklius, jų dinamiką ir jų pagrindu pateikti rekomendacijas bei prioritетines kryptis savivaldybės plėtros plano siekiniams, strateginio veiklos plano priemonėms.

Ataskaita parengta naudojantis viešai prieinamais sveikatos statistikos duomenų šaltiniais:

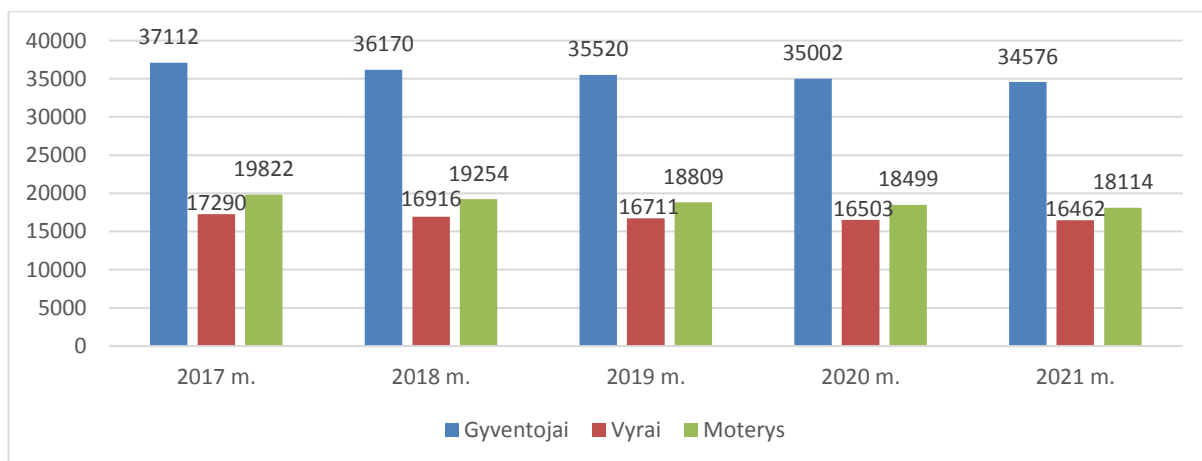
- Lietuvos statistikos departamento Oficialiosios statistikos portalu;
- Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema sveikstat.hi.lt;
- Higienos instituto sveikatos statistinių duomenų portalu stat.hi.lt.
- Radviliškio parapijos bendruomenės socialinių paslaugų centro (2019-2020) metų veiklos ataskaita.

I. BENDROJI DALIS

Bendrojoje ataskaitos dalyje rodiklių analizė ir interpretavimas atliekamas palyginant Radviliškio rajono rodiklius su Lietuvos rodikliais. Rodiklių analizės tikslas yra įvertinti esamą gyventojų sveikatos ir sveikatą lemiančių veiksnių situaciją Radviliškio rajone, vertinant ją Lietuvos sveikatos strategijos tikslų ir uždavinių įgyvendinimo kontekste ir remiantis šia objektyvia informacija planuoti bei įgyvendinti vietinės visuomenės sveikatos stiprinimo ir prevencijos priemones. Analizuojamų 2020 metų rodiklių duomenys ir jų interpretavimas pateikiami lentelėje: „Radviliškio rajono savivaldybės sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profilis“. Sudarius Radviliškio rajono probleminių visuomenės sveikatos sričių sąrašą, buvo atlikta atrinktų rodiklių detalesnė analizė ir vertinimas skyriuje „Specialioji dalis“.

1.1. Demografiniai pokyčiai

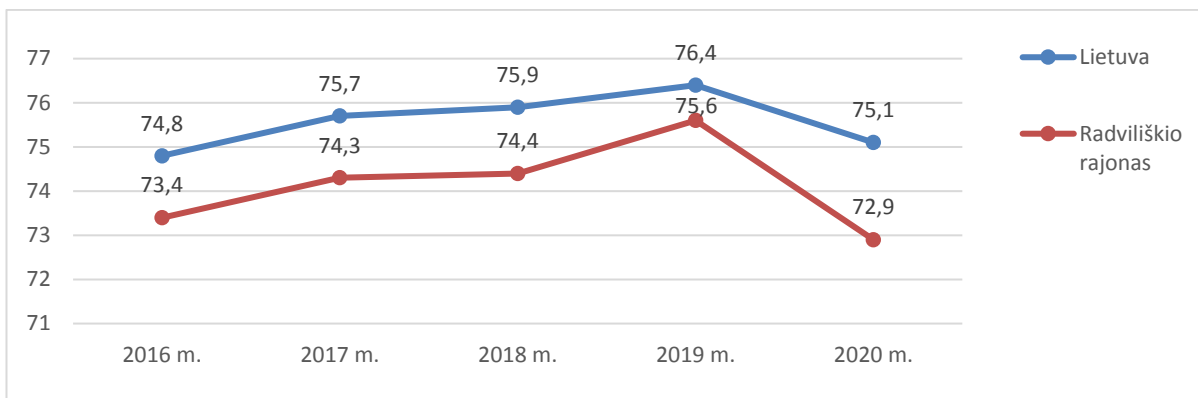
Radviliškio rajone 2021 m. pradžioje gyveno 34576 gyventojai (18 114 moterys ir 16 462 vyrai), tai yra 426 gyventojais mažiau nei 2020 m. (1 pav.). Moterys sudarė 52,4 proc. visų Radviliškio rajono gyventojų, vyrai – 47,6 proc.

1 pav. Radviliškio rajono nuolatinių gyventojų skaičius 2017-2021 metų pradžioje

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Vidutinė tikėtinos gyvenimo trukmės Radviliškio rajone ir Lietuvoje dinamika rodo, kad gyventojų gyvenimo trukmė nuo 2016 m. iki 2019 m. ilgėjo, tačiau nuo 2019 m. sumažėjo tiek Lietuvoje, tiek ir Radviliškio rajone, atitinkamai 1,3 ir 2,7 metais (2 pav.).

2 pav. Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

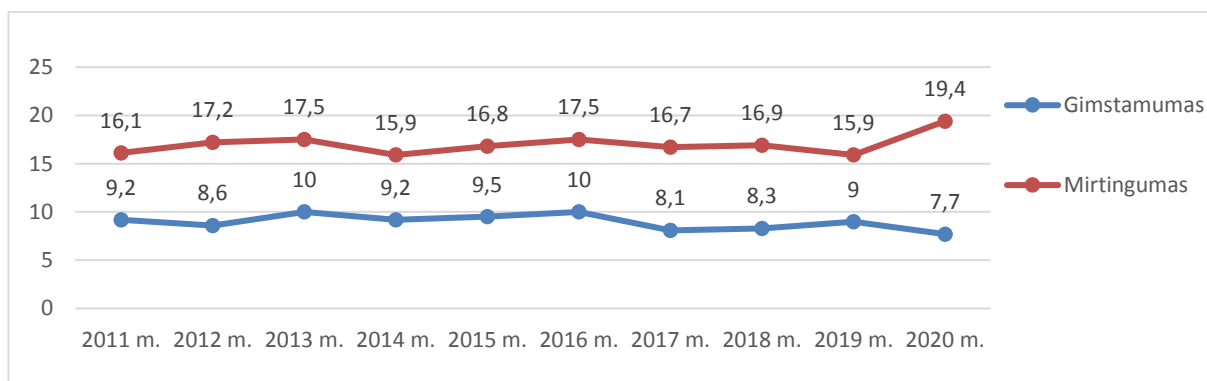
Gyventojų populiacija Radviliškio rajone sensta. Kasmet pastebima gyventojų senėjimo tendencija (3 pav.).

3 pav. Radviliškio r. savivaldybės demografinis medis

Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema sveikstat.hi.lt

Radviliškio rajone 2020 m. išaugo mirtingumas 19,4/1000 gyv., šis rodiklis yra didžiausias per pastarąjį dešimtmetį. 2020 metais mirė 346 vyrai ir 328 moterys. Gimstamumas Radviliškio rajone 2020 m. yra žemiausias imant laikotarpį nuo 2011 m. Didžiausias gimstamumas buvo užfiksuotas 2013 m. ir 2016 m., kuomet gimstamumo rodiklis siekė 10,0/1000 gyv. (4 pav.).

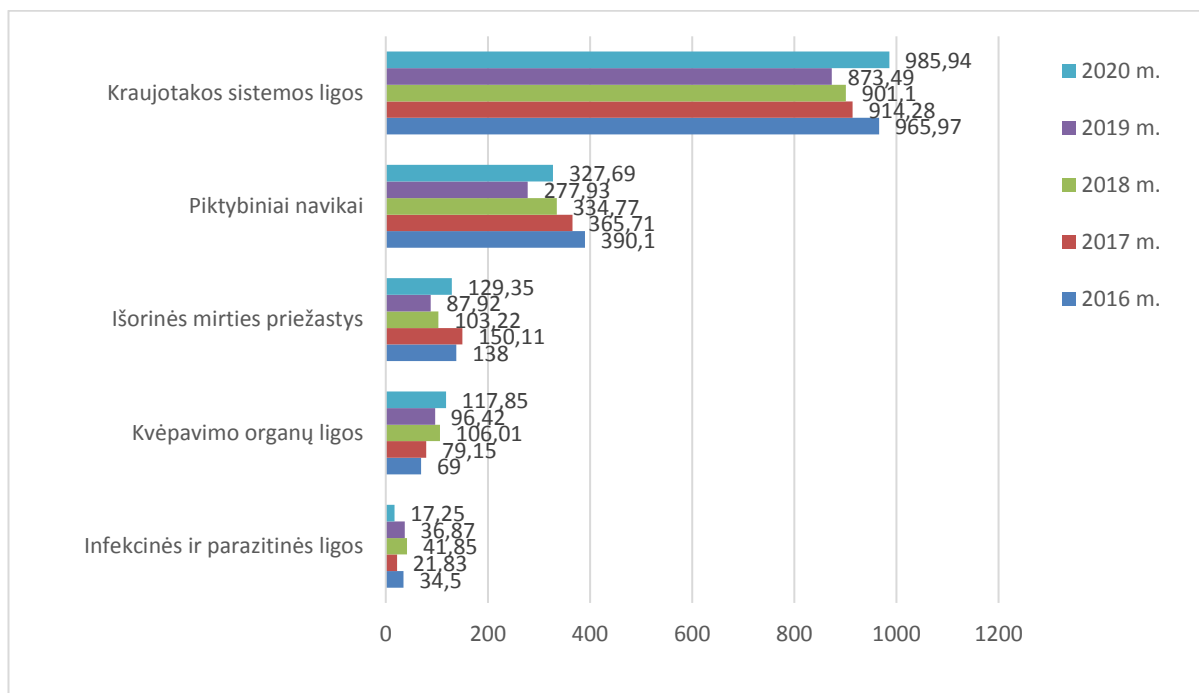

4 pav. Gimstamumo ir mirtingumo dinamika Radviliškio rajone 2011-2020 m. (1 000 gyv.)

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Analizuojant mirtingumo rodiklius svarbu apžvelgti ir mirties priežastis. Lietuvos gyventojų mirties priežasčių struktūra jau daugelį metų išlieka nepakitusi – didžiausią dalį mirties priežasčių struktūroje visoje šalyje užima kraujotakos sistemos ligos, piktybiniai navikai ir išorinės mirties priežastys. Higienos instituto duomenimis, Radviliškio rajone, 2020 m. mirtingumas nuo kraujotakos

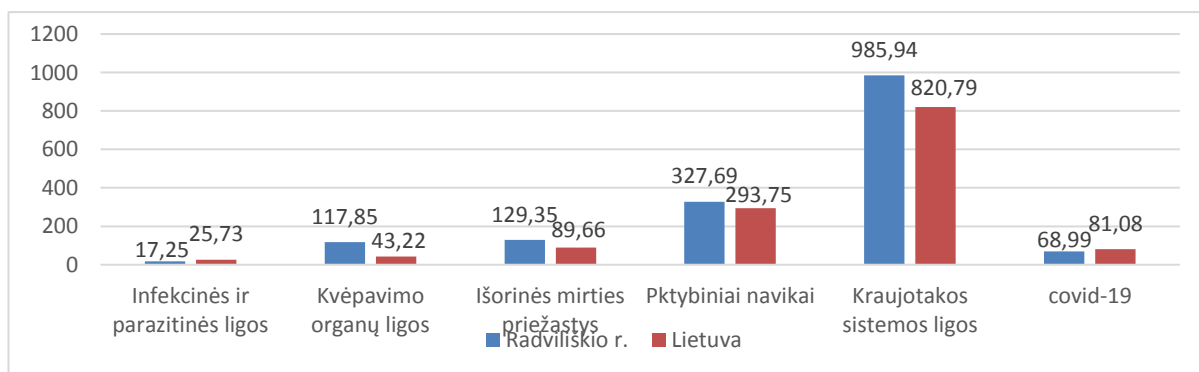
sistemos ligų išaugo 112,45 atvejais 100 000 gyv. Mirtingumas taip pat išaugo visuose analizuojamuose ligų grupėse, išskyrus mirtingumą dėl infekcinių ir parazitinių ligų, kuris 2020 m. sumažėjo 21,43 atvejais 100 000 gyv. (5 pav.).

5 pav. Gyventojų mirtingumo dinamika pagal mirties priežastis Radviliškio r. (100 000 gyv.)

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos statistinių duomenų portalas stat.hi.lt

Lyginant Radviliškio rajono ir Lietuvos gyventojų mirtingumą 2020 m. pagal šešias mirties priežasčių grupes, Radviliškio rajone, pastebimas mažesnis mirtingumas dėl infekcinių ir parazitinių ligų, bei covid-19 ligos. Likusios mirties priežasčių grupės gerokai lenkia Lietuvą (6 pav.).

6 pav. Mirties priežastys Lietuvoje ir Radviliškio rajone 2020 m. (100 000 gyv.)

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos statistinių duomenų portalas stat.hi.lt

1.2 Pagrindinių stebėsenos rodiklių analizė ir interpretavimas („šviesoforas“)

Pagrindinio rodiklių sąrašo analizė ir interpretavimas („šviesoforo“ kūrimas) atliekamas palyginant praėjusių metų Radviliškio rajono rodiklius su Lietuvos vidurkiu.

Analizės ir interpretavimo tikslas - įvertinti, kokia esama gyventojų sveikatos ir sveikatą lemiančių veiksnių situacija savivaldybėje, įvertinant Lietuvos sveikatos programos tikslų ir uždavinių įgyvendinimo kontekste, ir kokių intervencijų/priemonių reikia imtis, siekiant stiprinti savivaldybės gyventojų sveikatą ir mažinti sveikatos netolygumus.

Vadovaujantis „šviesoforo“ principu, Radviliškio rajono rodikliai yra suskirstyti į grupes (1 lent.):

- **žalia spalva** žymimi rodikliai, kurie atspindi geriausią situaciją, priskiriami geriausių rodiklių grupei.

- **raudona spalva** žymimi rodikliai, kurie rodo prasčiausią situaciją, priskiriami prasčiausių rodiklių grupei.

- **geltona spalva** žymimos likusių rodiklių reikšmės. Šių savivaldybių rodikliai interpretuojami kaip atitinkantys Lietuvos vidurkį.

Remiantis profilio rodikliais ir jų interpretavimo rezultatais („šviesoforas“ ir santykis), buvo pasirinktos 3 pagrindinio rodiklių sąrašo reikšmės, kurių rodiklis ar pokyčio kryptis prastesni, lyginant su Lietuvos vidurkio profilio reikšmėmis (raudonos spalvos pagrindinių rodiklių sąrašo reikšmės). Remiantis rezultatais buvo atrinktos Radviliškio rajono probleminės visuomenės sveikatos sritys, kuriose atlikta detalesnė analizė ir vertinimas.

Lentelėje „2020 metų Radviliškio rajono sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profilis“ pateikiamas pagrindinių rodiklių sąrašas, kuris suskirstytas pagal Lietuvos sveikatos programoje numatomus įgyvendinti tikslus ir uždavinius.

1 lentelė

2020 METŲ RADVILIŠKIO RAJONO SVEIKATOS IR SU SVEIKATA SUSIJUSIŲ RODIKLIŲ PROFILIS

Rodiklio pavadinimas	Savivaldybės reikšmės					Lietuvos reikšmės			
	Tend.	Rod.	Kiekis	3 metų vidurkis	Sant.	Rod.	Blog.	Sritis	Ger.
Strateginis tikslas									
Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė, kai amžius 0 (HI skaičiavimai)	➔	72.3	72	73.8	0.96	75.1	70.5		80.7
Išvengiamas mirtingumas proc.	➡	29.8	201	32.1	1.05	28.5	38.9		21.3
1 tikslas. Sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį									
1.1. Sumažinti skurdo lygį ir nedarbą									

Savižudybių sk. (X60-X84) 100 000 gyv.	↓	31.6	11	24.6	1.46	21.7	71.2		0.0
SMR nuo tyčinio savęs žalojimo (X60-X84) 100 000 gyv.	↓	33.9	11	26.0	1.61	21.1	70.1		0.0
Bandymų žudytis skaičius (X60-X64, X66-X84) 100 000 gyventojų	↓	11.5	4	19.8	0.37	31.4	64.7		0.0
Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose, skaičius 1 000 moksl. (2019)	↑	49.2	158	43.3	0.73	67.1	246.0		36.1
Socialinės rizikos šeimų sk. 1000 gyv. (2018)	↑	8.5	306	8.4	2.58	3.3	8.5		0.3
Ilgalaikio nedarbo lygis, darbo jėgos %	↓	3.5	729	3.4	1.35	2.6	6.6		0.7
Gyv. skaičiaus pokytis 1000 gyv.	↓	-12.2	-426	-1.5	-	0.6	-26.8		41.1
1.2. Sumažinti socialinę ekonominę gyventojų diferenciaciją šalies ir bendruomenių lygmeniu									
Mirt. nuo išorinių priežasčių (V00-Y98) 100 000 gyv.	↓	129.4	45	106.7	1.44	89.7	259.1		24.7
SMR nuo išorinių priežasčių (V00-Y98) 100 000 gyv.	↓	131.4	45	105.4	1.51	87.0	210.6		23.5
Mokinių, gaunančių nemokamą maitinimą, sk. 1000 moksl.	→	325.6	1405	278.3	1.51	216.1	446.8		70.2
Socialinės pašalpos gavėjų sk. 1000 gyv.	↓	46.9	1633	51.4	2.33	20.1	65.3		2.0
Serg. tuberkulioze (A15-A19) 10 000 gyv. (TB registro duomenys)	↓	3.2	11	5.0	1.52	2.1	8.3		0.0
Sergamumas tuberkulioze (+ recidyvai) (A15-A19) 10 000 gyv. (TB registro duomenys)	↓	4.3	15	6.2	1.72	2.5	9.7		0.0
2 tikslas. Sukurti sveikatai palankią fizinę darbo ir gyvenamąją aplinką									
2.1. Kurti saugias darbo ir sveikas buitines sąlygas, didinti prekių ir paslaugų vartotojų saugumą									
Asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų darbe, sk. 10 000 gyv.	→	0.5	1	0.6	0.50	1.0	3.5		0.0
Traumų dėl nukritimų (W00-W19) 65+ m. amžiaus grupėje sk. 10 000 gyv.	↓	94.7	72	109.3	0.77	123.1	167.4		41.1
Asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, sk. 10 000 gyv.	↓	81.4	171	86.7	1.54	52.7	120.8		37.7
Naujai susirususių žarnyno infekcinėmis ligomis (A00-A08) asmenų skaičius 10 000 gyv. (ULAC duom.)	↓	6.9	24	37.2	0.75	9.2	27.7		0.0
2.2. Kurti palankias sąlygas saugiai leisti laisvalaikį									
Mirt. nuo paskendimo (W65-W74) 100 000 gyv.	↓	5.7	2	4.7	1.14	5.0	27.9		0.0
SMR nuo paskendimo (W65-W74) 100 000 gyv.	↓	4.7	2	4.4	0.96	4.9	23.5		0.0
Mirt. nuo nukritimo (W00-W19) 100 000 gyv.	→	28.7	10	17.0	1.62	17.7	84.0		0.0

SMR nuo nukritimo (W00-W19) 100 000 gyv.	↑	30.7	10	17.3	1.80	17.1	59.8		0.0
2.3. Mažinti avaringumą ir traumų kelių eismo įvykiuose skaičių									
Mirt. transporto įvykiuose (V00-V99) 100 000 gyv.	→	20.1	7	13.2	2.61	7.7	27.9		0.0
SMR transporto įvykiuose (V00-V99) 100 000 gyv.	↓	18.4	7	12.0	2.42	7.6	29.4		0.0
Pėsčiųjų mirt. nuo transporto įvykių (V00-V09) 100 000 gyv.	→	11.5	4	7.6	5.23	2.2	11.5		0.0
Pėsčiųjų standartizuotas mirtingumas nuo transporto įvykių (V00-V09) 100 000 gyv.	→	10.1	4	7.0	4.81	2.1	10.1		0.0
Traumų dėl transporto įvykių (V00-V99) sk. 10 000 gyv.	↑	8.3	29	7.6	1.34	6.2	13.8		0.0
2.4. Mažinti oro, vandens ir dirvožemio užterštumą, triukšmą									
Į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1 kv. km	→	391.0	391	448.1	0.44	896.0	29239.0		16.0
3 tikslas. Formuoti sveiką gyvenimą ir jos kultūrą									
3.1. Sumažinti alk. gėrimų, tabako, neteisėtą narkotinių ir psich. medžiagų vartojimą ir prieinamumą									
Mirt. nuo narkotikų sąlygotų priežasčių 100 000 gyv.	↑	2.9	1	1.9	1.32	2.2	11.0		0.0
SMR nuo narkotikų sąlygotų priežasčių 100 000 gyv.	↑	5.1	1	2.4	2.22	2.3	17.7		0.0
Mirt. nuo alkoholio sąlygotų priežasčių 100 000 gyv.	↑	37.4	13	26.4	1.72	21.8	69.5		0.0
SMR nuo alkoholio sąlygotų priežasčių 100 000 gyv.	↑	40.5	13	27.2	1.94	20.9	71.4		0.0
Nusikalstamos veikos, susijusios su narkotikais 100 000 gyv.	↑	46.3	46	45.6	0.61	76.1	620.1		0.0
Gyv. sk., tenkantis 1 tabako licencijai	↑	269.7	34789	277.9	1.35	199.8	71.5		380.6
Gyv. sk., tenkantis 1 alkoholio licencijai	↑	259.6	34789	273.6	1.50	172.6	43.2		345.5
3.2. Skatinti sveikos mitybos įpročius									
Kūdikių, žindyti išimtinai krūtimi iki 6 mėn. amžiaus, dalis (proc.) (2019)	→	17.6	30	14.9	0.47	37.8	6.6		62.1
4 tikslas. Užtikrinti kokybišką ir efektyvią sveikatos priežiūrą, orientuotą į gyventojų poreikius									
4.1. Užtikrinti sveikatos sistemos tvarumą ir kokybę, plėtojant sveikatos technologijas, kurių efektyvumas pagrįstas mokslo įrodymais									
Išvengiamų hospitalizacijų (IH) sk. 1 000 gyv.	↓	18.1	629	22.5	0.86	21.1	38.1		7.8
IH dėl cukrinio diabeto sk. 18+ m. 1 000 gyv.	→	4.1	117	4.7	0.79	5.2	8.6		1.7
4.2. Plėtoti sveikatos infrastruktūrą ir gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, saugą, prieinamumą ir į pacientą orientuotą sveikatos priežiūrą									
Slaugytojų, tenkančių vienam gydytojui, sk. (2019)	→	3.6	186	3.5	2.12	1.7	1.1		6.0
Šeimos gydytojų sk. 10 000 gyv. (2019)	→	4.0	14	4.1	0.56	7.2	2.5		13.8

Apsilankymų pas gydytojus sk. 1 gyv.	→	7.2	249082	8.0	0.90	8.0	10.1		5.8
Sergamumas vaistams atsparia tuberkulioze (A15-A19) (visi) 10 000 gyv. (TB registro duomenys)	↑	2.0	7	1.5	5.00	0.4	2.4		0.0
Serg. vaistams atsparia tuberkulioze (A15-A19) 10 000 gyv. (TB registro duomenys)	↑	1.1	4	1.2	5.50	0.2	2.1		0.0
Serg. ŽIV ir LPL (B20-B24, Z21, A50-A54, A56) 10 000 gyv. (ULAC duomenys)	↓	0.3	1	0.8	0.20	1.5	4.2		0.0
4.3. Pagerinti motinos ir vaiko sveikatą									
Kūdikių mirtingumas 1000 gyvų gimusių	→	3.7	1	3.4	1.32	2.8	18.8		0.0
2 m. vaikų tymų, epideminio parotito, raudonukės (1 dozė) skiepavimo apimtys, %	→	97.5	236	98.1	1.08	90.1	80.1		100.0
1 m. vaikų difterijos, stabligės, kokliušo, poliomielite, Haemophilus influenzae B skiepavimo apimtys (3 dozės), %	→	95.5	236	96.3	1.05	91.3	49.2		100.0
Vaikų (6-14 m.) dalis, dalyvavusi dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje, %	↓	29.0	817	40.1	2.99	9.7	0.9		37.8
Vaikų (7-17 m.), neturinčių éduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų, dalis (proc.)	↑	27.8	494	24.1	1.32	21.1	7.4		33.5
Paauglių (15–17 m.) gimdymų sk. 1000 15-17 m. moterų	↓	5.5	3	5.9	1.90	2.9	15.0		0.0
4.4. Stiprinti lėtinių neinfekcinių ligų prevenciją ir kontrolę									
Mirt. nuo kraujotakos sist. ligų (I00-I99) 100 000 gyv.	→	985.9	343	919.8	1.20	820.8	1563.7		362.5
SMR nuo kraujotakos sist. ligų (I00-I99) 100 000 gyv.	→	929.8	343	879.9	1.17	795.2	1219.3		577.5
Mirt. nuo piktybinių navikų (C00-C96) 100 000 gyv.	↓	327.7	114	313.5	1.12	293.7	470.9		200.4
SMR nuo piktybinių navikų (C00-C96) 100 000 gyv.	↓	287.4	114	278.7	1.03	278.2	359.7		215.6
Mirt. nuo cerebrovaskulinių ligų (I60-I69) 100 000 gyv.	→	238.6	83	246.5	1.28	187.0	562.8		27.9
SMR nuo cerebrovaskulinių ligų (I60-I69) 100 000 gyv.	→	219.5	83	230.9	1.22	179.2	446.1		49.4
Serg. II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyv.	→	53.8	187	67.3	1.07	50.4	99.6		22.1
Tikslinės populiacijos dalis %, 2 metų bėgyje dalyvavusi krūties vėžio programoje	↑	41.7	2404	44.5	0.91	45.7	15.2		57.4
Tikslinės populiacijos dalis %, 3 metų bėgyje dalyvavusi gimdos kaklelio programoje	↑	55.7	4222	55.2	1.07	52.1	28.1		74.7

Tikslinės populiacijos dalis %, 2 metų bėgyje dalyvavusi storosios žarnos vėžio programoje	↑	56.2	7080	61.4	1.16	48.3	21.7		65.4
Tikslinės populiacijos dalis %, dalyvavusi ŠKL programoje	↑	46.2	3722	52.3	1.30	35.6	15.1		58.8

Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema sveikstat.hi.lt

Iš 1 lentelėje „2020 metų Radviliškio rajono sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profilis“ pateiktų rodiklių reikšmių matyti, kad:

- ✓ 24,2 proc. sveikatos rodiklių patenka į geriausių savivaldybių kvintilį grupę (žalioji zona), tai yra geresni už Lietuvos vidurkį.
- ✓ 38,7 proc. sveikatos rodiklių patenka į Lietuvos vidurkį atitinkančią kvintilį grupę (geltonoji zona).
- ✓ 37,1 proc. sveikatos rodiklių patenka į prasčiausių savivaldybių kvintilį grupę (raudonoji zona).

Detaliai analizei, kaip prioritetinės sveikatos problemos, pasirinkti šie rodikliai:

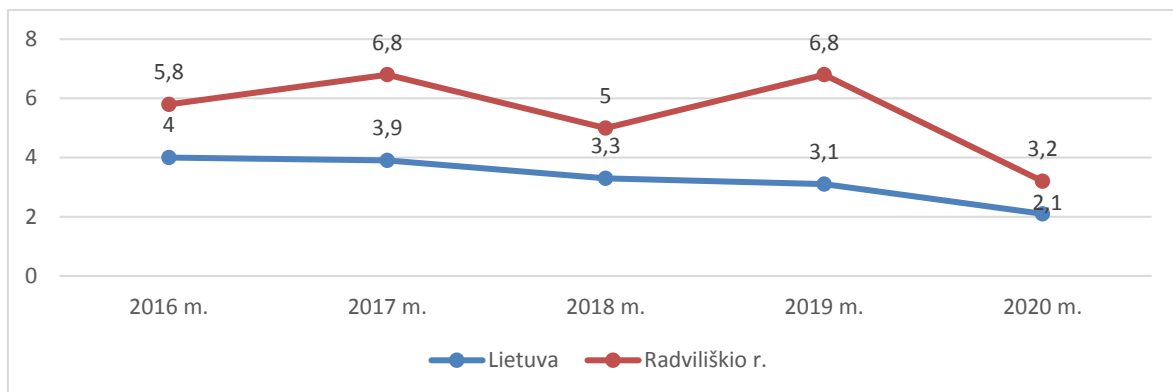
- Sergamumas tuberkulioze (+ recidyvai) 10 000 gyv. ir sergamumas vaistams atsparia tuberkulioze 10 000 gyv.
- Socialinės pašalpos gavėjų skaičius 1000 gyv.
- Pėsčiųjų mirtingumas nuo transporto įvykių 100 000 gyv.

II. SPECIALIOJI DALIS

2.1 ATRINKTŲ RODIKLIŲ DETALI ANALIZĖ IR INTERPRETAVIMAS

2.1.1 Sergamumas tuberkulioze

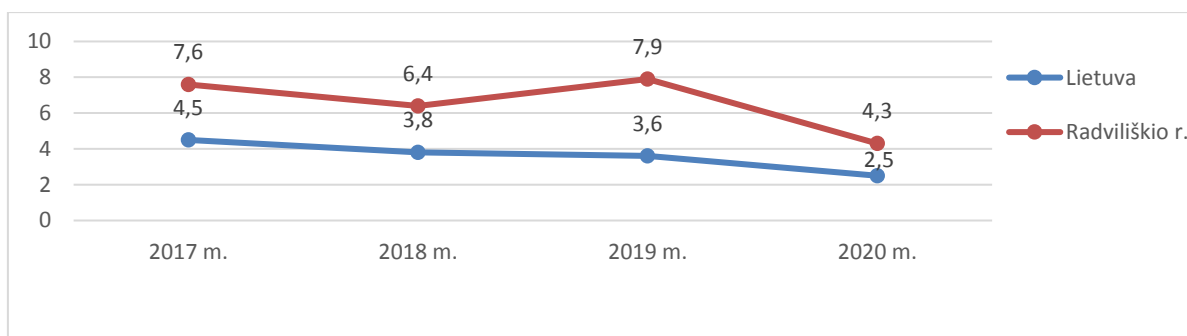
Šalyje nuo 2016 m. sergamumas tuberkulioze sistemingai mažėja, tačiau sergamumas tuberkulioze išlieka aktuali problema. Radviliškio rajone nuo 2016 m. didžiausias sergamumas tuberkulioze užfiksuotas 2017 m. ir 2019 m. – 6,8/10 000 gyv. 2020 m. sergamumas tuberkulioze Radviliškio rajone sumažėjo ir yra mažiausias penkių metų laikotarpyje – 3,2/10 000 gyv. (7 pav.).

7 pav. Sergamumas tuberkulioze (A15-A19) 10 000 gyv. (TB registro duomenys)

Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema sveikstat.hi.lt

Nors sergamumas tuberkulioze 2020 m. Radviliškio rajone patenka į geltoną zoną ir atitinka Lietuvos vidurkį, tačiau reikia atkreipti dėmesį, kad sergamumas tuberkulioze (+ recidyvai), t.y. pakartotiniai tuberkuliozės susirgimai Radviliškio rajone yra didesni, nei Lietuvoje ir 2020 m. siekė 4,3 atvejus 10 000 gyv. (8 pav.).

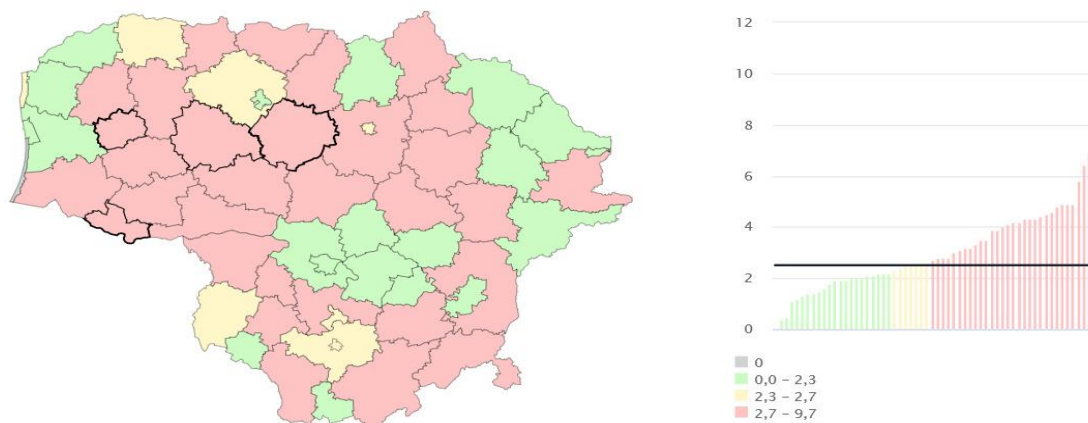

8 pav. Sergamumas tuberkulioze (+ recidyvai) (A15-A19) 10 000 gyv. (TB registro duomenys)

Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema sveikstat.hi.lt

Keturių metų laikotarpyje sergamumas tuberkulioze (+ recidyvai) Radviliškio rajone 2020 m. yra žemiausias, tačiau vis tiek lenkia Lietuvos vidurkį ir patenka į raudonąją zoną. Nors Radviliškio rajone šis rodiklis lenkia Lietuvos vidurkį, tačiau prasčiausia situacija užfiksuota Pagėgių, Rietavo, Kelmės savivaldybėse (9 pav.).

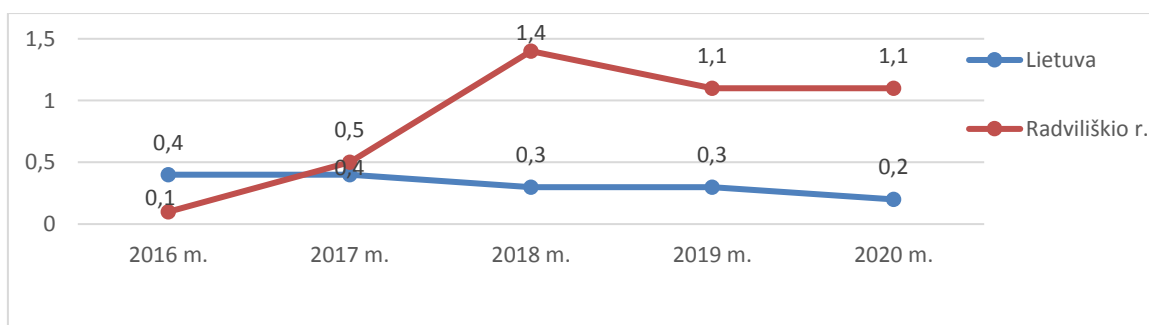
Sergamumas tuberkuloze (+ recidyvai) (A15-A19) 10 000 gyv. (TB registro duomenys) Metai: 2020 Gini: 0.29

Savivaldybė	Absolūtus sk.	Reikšmė	Apatinis PI
Rietavo sav.	5	6,9	2,2
Pagėgių sav.	7	9,7	3,9
Kelmės r. sav.	16	6,4	3,6
Radviliškio r. sav.	15	4,3	2,4

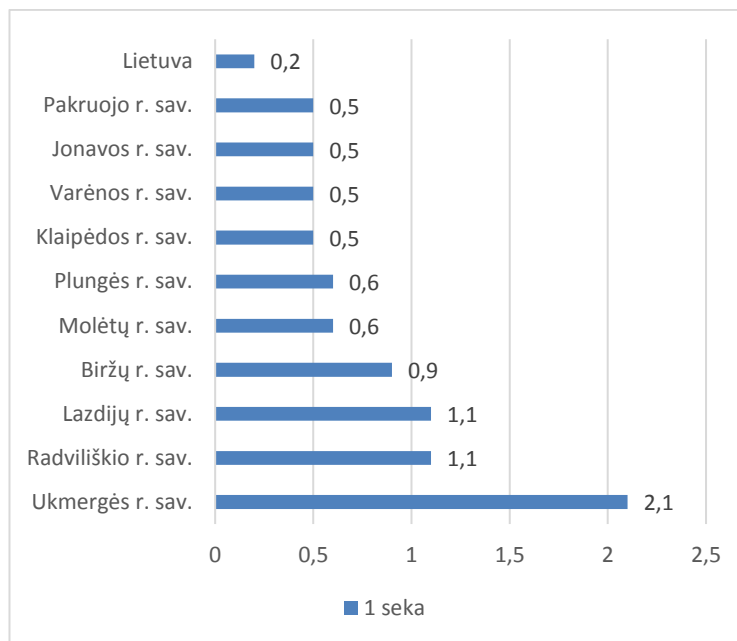
9 pav. Sergamumas tuberkuloze (+ recidyvai) (A15-A19) 10 000 gyv. 2020 m. (TB registro duomenys)
Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema sveikstat.hi.lt

Analizuojant tuberkulozės sergamumo rodiklius labai svarbu paminėti, kad sergamumas vaistams atsparia tuberkuloze Radviliškio siekia 1,1/10 000 gyv., aukščiausias šis rodiklis rajone užfiksuotas 2018 m. - 1,4/10 000 gyv. ir jau pastaruosius du metus išlieka vienodas 1,1/10 000 gyv., tačiau ženkliai lenkia Lietuvos vidurkį (10 pav.).

10 pav. Sergamumas vaistams atsparia tuberkuloze (A15-A19) 10 000 gyv. (TB registro duomenys)
Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema sveikstat.hi.lt

Sergamumo vaistams atsparia tuberkuloze 2020 m. rodiklis Radviliškio rajone patenka į trejetuką (11 pav.).

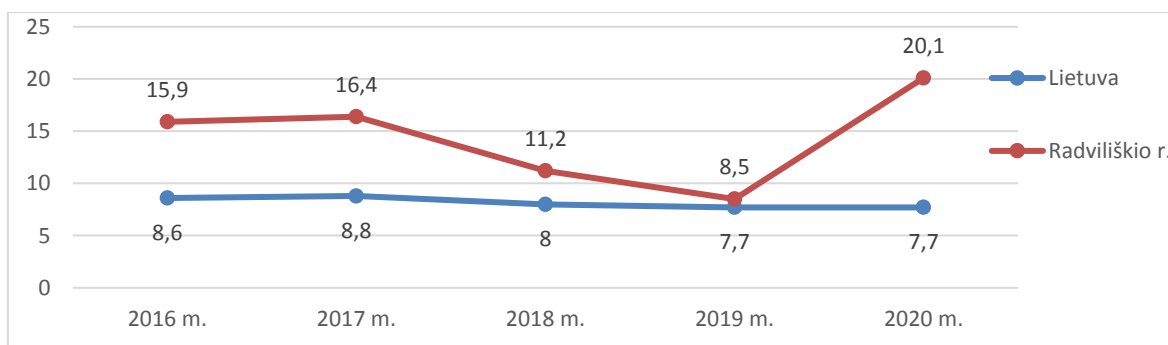

11 pav. Sergamumas vaistams atsparia tuberkulioze (A15-A19) 10 000 gyv. 2020 m. (TB registro duomenys)
 Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema sveikstat.hi.lt

2.1.2 Mirtingumas transporto įvykiuose

Mirtingumas transporto įvykiuose opi problema, nes dažniausiai nukenčia atsitiktiniai asmenys, kurie buvo netinkamu laiku, netinkamoje vietoje ir pateko į nelaimingą atsitikimą, kurio būtų buvę galima išvengti, jei būtų pasirinktas saugus greitis ar kitos saugesnės aplinkybės.

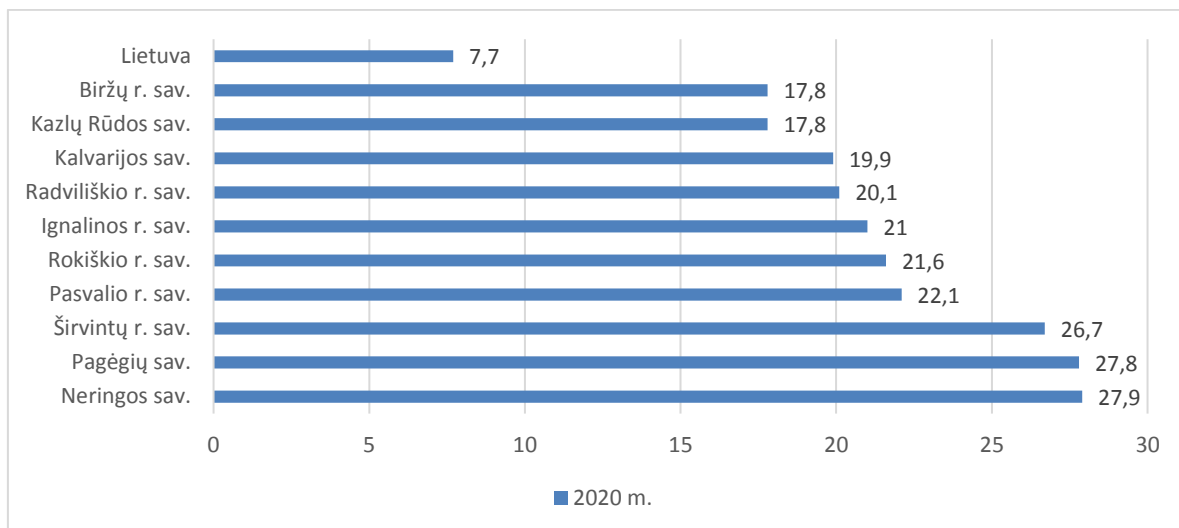
Radviliškio rajone mirtingumas transporto įvykiuose nuo 2016 m. yra gerokai didesnis, nei Lietuvoje, nors 2019 m. rodiklis pasiekė artimą Lietuvai 8,5/10 000 gyv. (Lietuvoje – 7,7/10 000 gyv.), tačiau 2020 m. šis rodiklis gerokai viršijo Lietuvos vidurkį (12 pav.).

12 pav. Mirtingumas transporto įvykiuose (V00-V99) 100 000 gyv.

Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema sveikstat.hi.lt

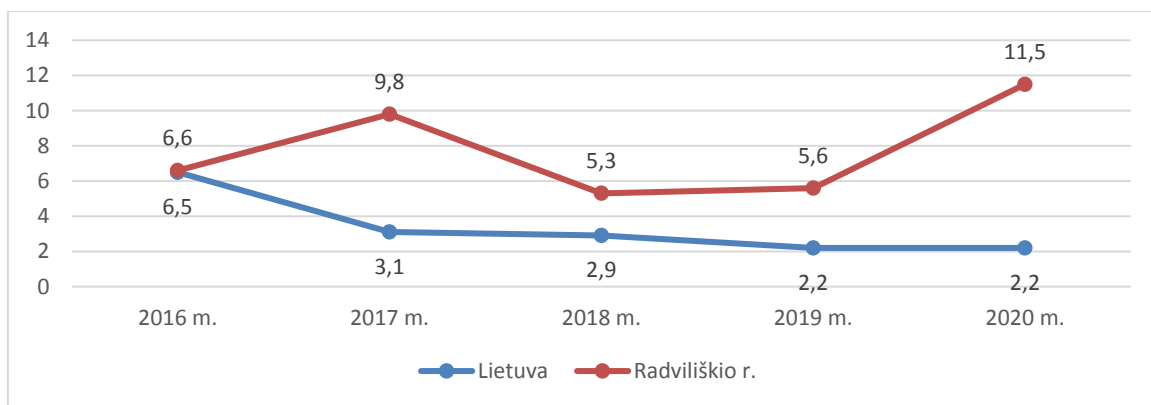
Didžiausias mirtingumas transporto įvykiuose 2020 m. užfiksuotas Neringos, Pagėgių, Širvintų savivaldybėse. Radviliškio r. savivaldybės mirtingumo transporto įvykiuose rodiklis yra septintoje vietoje ir yra beveik 3 kartus didesnis, nei Lietuvos vidurkis (13 pav.).

13 pav. Mirtingumas transporto įvykiuose (V00-V99) 100 000 gyv.

Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema sveikstat.hi.lt

Analizuojant mirtingumą transporto įvykiuose svarbu paminėti pėsčiųjų mirtingumą nuo transporto įvykių. Lietuvoje pėsčiųjų mirtingumas nuo transporto įvykių apimant penkių metų laikotarpį palaipsniui mažėja. Radviliškio rajone šis rodiklis 2020 m. pasiekė didžiausią reikšmę 11,5/100 000 gyv. penkių metų laikotarpyje ir yra gerokai didesnis nei Lietuvos (14 pav.).

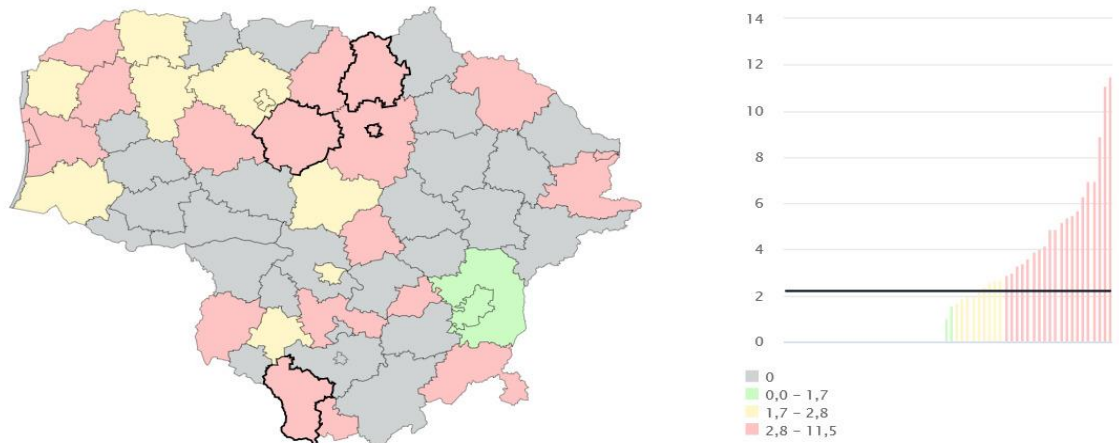
14 pav. Pėsčiųjų mirt. nuo transporto įvykių (V00-V09) 100 000 gyv.

Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema sveikstat.hi.lt

Pėsčiųjų mirtingumas 2020 m. Radviliškio rajone yra pats didžiausias 11,5/100 000 gyv. apimant visas savivaldybes ir užima pirmąją vietą. Nuo Radviliškio ne daug atsilieka ir Lazdijų r. sav. (11,1/100 000 gyv.) (15 pav.).

Pėsčiųjų mirt. nuo transporto įvykių (V00–V09) 100 000 gyv. Metai: 2020 Gini: 0.66

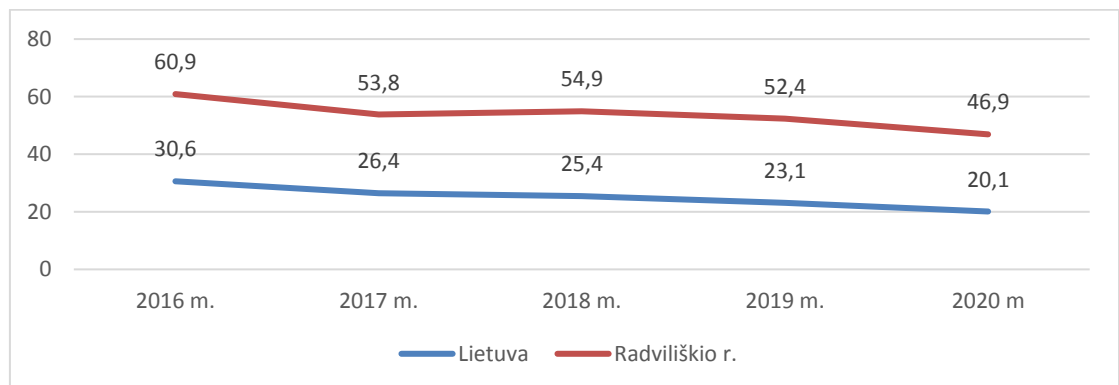
Savivaldybė	Absolūtus sk.	Reikšmė	Apatinis PI
Radviliškio r. sav.	4	11,5	3,1
Panevėžio m. sav.	6	7,0	2,6
Ignalinos r. sav.	1	7,0	0,1
Pasvalio r. sav.	2	8,9	1,0
Lazdijų r. sav.	2	11,1	1,2

15 pav. Pėsčiųjų mirtingumas 2020 m. Lietuvoje

Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema sveikstat.hi.lt

2.1.3 Socialinės pašalpos gavėjų skaičius

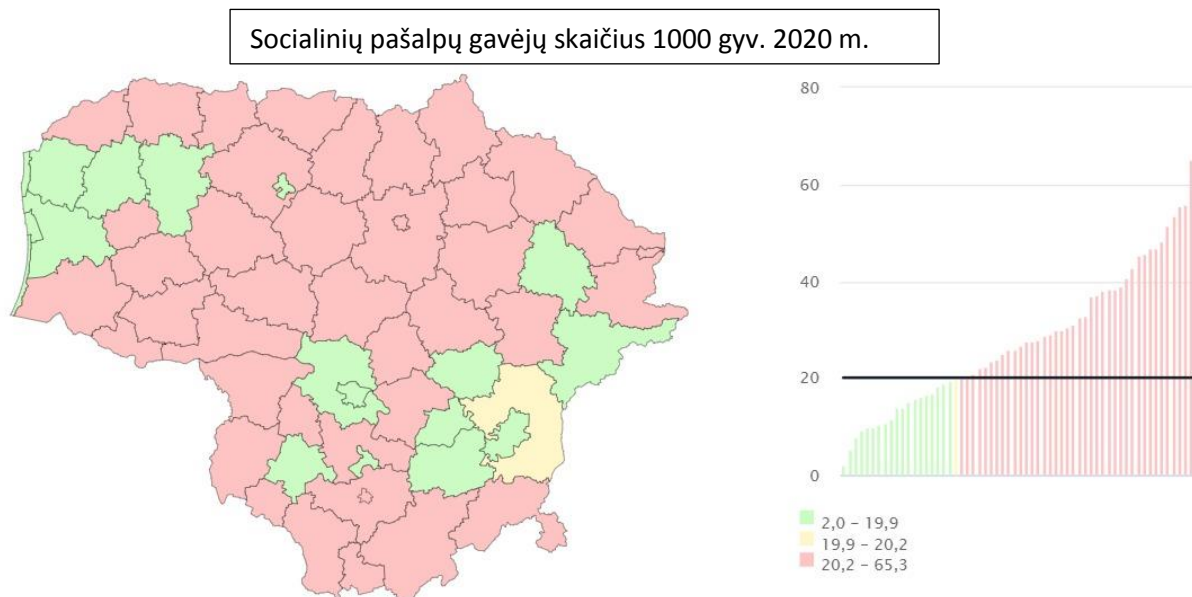
Nuo 2016 m. Radviliškio rajone socialines pašalpas gaunančių skaičius po truputį mažėja (nuo 60,9 iki 46,9 atvejų 1 000 gyv. 2020 m.), tačiau yra viršijamas šalies vidurkis (santykis – 2,33). Lietuvoje 2020 m. 1 000 - čiu gyventojų teko 20,1 socialinės pašalpos gavėjų (16 pav.).

16 pav. Socialinės pašalpos gavėjų skaičius Radviliškio rajone ir Lietuvoje 2016-2020 m. (1 000 gyv.)

Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema sveikstat.hi.lt

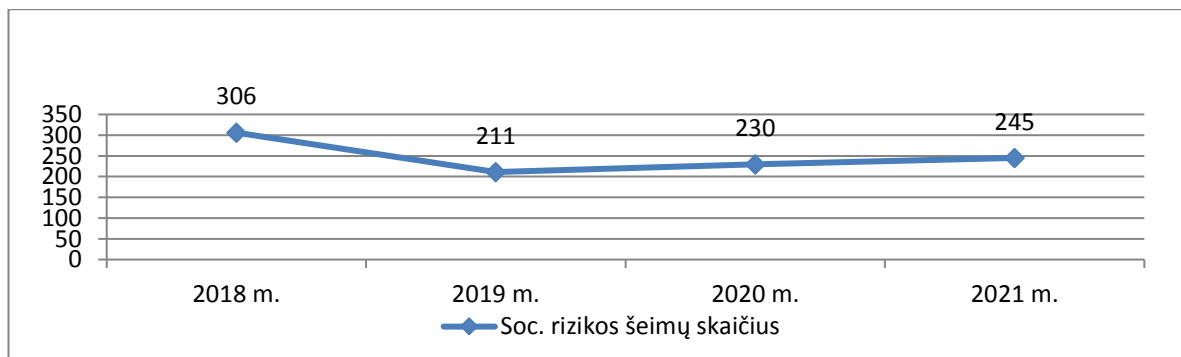
Pagal socialinių pašalpų gavėjų skaičių 1000 gyv. Radviliškio rajono savivaldybė patenka tarp 10 savivaldybių, kuriose situacija yra prasčiausia. Didžiausias 2020 m. socialinių pašalpų skaičius 65,3 atvejų 1000 gyv. užfiksuotas Kalvarijos savivaldybėje, o mažiausias - 2,0 atvejai Neringos savivaldybėje (17 pav.).

17 pav. Socialinės pašalpos gavėjų skaičius 2020 m. (1000 gyv.)

Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema sveikstat.hi.lt

Radviliškio rajone didžiausias rizikos šeimų skaičius buvo 2018 m., 2019 m. rizikos šeimų skaičius sumažėjo ir buvo mažiausias keturių metų laikotarpyje, tačiau 2020 m. vėl išaugo ir palaipsniui didėja (18 pav.).

18 pav. Socialinių rizikos šeimų skaičius Radviliškio rajone

Šaltinis: Radviliškio parapijos bendruomenės socialinių paslaugų centro (2019-2020) metų veiklos ataskaita

IŠVADOS

Sergamumas tuberkulioze Radviliškio rajone sumažėjo ir yra mažiausias penkių metų laikotarpyje – 3,2/10 000 gyv., bei šis rodiklis atitinka Lietuvos vidurkį, tačiau reikia atkreipti dėmesį, kad sergamumas tuberkulioze (+ recidyvai) Radviliškio rajone yra gerokai didesnis, nei Lietuvoje (2,5/10 000 gyv.) ir 2020 m. siekė 4,3 atvejus 10 000 gyv. Tai pat svarbu paminėti, kad Radviliškio rajone sergamumo vaistams atsparia tuberkulioze 2020 m. rodiklis patenka į trejetuką.

Radviliškio r. mirtingumas transporto įvykiuose 2020 m. yra didžiausias (20,1/100 000 gyv.) penkių metų laikotarpyje. Šis rodiklis yra septintoje vietoje ir yra beveik 3 kartus didesnis, nei Lietuvos vidurkis (7,7/100 000 gyv.). Apžvelgiant mirtingumą transporto įvykiuose svarbu paminėti ir pėsčiųjų mirtingumą, kuris 2020 m. Radviliškio rajone yra pats didžiausias 11,5/100 000 gyv. apimant visas savivaldybes ir užima pirmąją vietą.

Nuo 2016 m. Radviliškio rajone socialinių pašalpų gavėjų skaičius po truputį mažėja (nuo 60,9 iki 46,9 atvejų 1 000 gyv.), tačiau gerokai viršija Lietuvos rodiklį (20,1/1 000 gyv.). Pagal socialinių pašalpų gavėjų skaičiaus rodiklį, Radviliškio rajono savivaldybė, patenka tarp 10 savivaldybių, kuriose situacija yra prasčiausia.

REKOMENDACIJOS

Siekiant geresnės Radviliškio rajono gyventojų sveikatos būklės, mažinant sveikatos netolygumus būtinas bendradarbiavimas tarp visų sektorių, todėl labai svarbu:

- Skatinti gyventojus įsitraukti į sveikatą palaikančios aplinkos kūrimą bendruomenėse ir didinti nepakantumą sveikatą žalojantiems veiksniams.
- Stabilizuoti sergamumą tuberkulioze organizuojant efektyvią tuberkuliozės pirminę profilaktiką, bei gydymą.
- Didinti rajono gyventojų raštingumą sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo srityje, vykdant mokslu pagrįstos informacijos sklaidą bei atsižvelgiant į gyventojų, kuriems ši informacija teikiama, amžių, išsilavinimą, užimtumą bei sveikatos būklę.
- Siekiant mažinti mirtingumą transporto įvykiuose, bei pėsčiųjų mirtingumą – taikyti efektyvias prevencines priemones, bei kurti saugesnę aplinką.
- Siekiant mažinti socialinės pašalpos gavėjų skaičių teikti gyventojams informaciją apie galimybę įsidarbinti, bei informuoti apie galimybę įgyti ar pakeisti profesiją.